

ÎNCHEIERE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Constantin Hitov, Ivan Hitov, Teodor Hitov și Nicolai Hitov, reprezentați de avocatul Petru Ursu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de către Lilia Hitov, succesorul lui Teodor Hitov și Ala Carașca, succesori Alexei Carașca, Victor Karashka și Carașca Vladimir împotriva Consiliului municipal Chișinău și Ministerul Finanțelor, privind încasarea compensației pentru averea confiscată și încasarea prejudiciului moral cauzat prin represiune și cererea intervențiilor principali Constantin Hitov, Ion Hitov, Nicolai Hitov, Fiodor Hitov, Ala Plamadeală și Nelea Suicimezova împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăria comunei Bubuieci și Ministerul Finanțelor, privind restituirea terenului, încasarea compensației pentru averea confiscată și încasarea prejudiciului moral cauzat prin represiune, repartizarea cuantumului prejudiciului material și moral adjudecat, admiterea succesiunii în drepturile procedurale după decesul lui Hitov Fiodor,

împotriva deciziei din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au admis, din alte considerente decât cele invocate, apelurile declarate de avocatul Petru Ursu, reprezentant al lui Constantin Hitov, Ivan Hitov, Teodor Hitov și Nicolai Hitov Hitov Constantin și de avocatul Nicolae Posturusu, reprezentant al lui Alexei Carașca, Victor Karashka și Carașca Vladimir și s-a casat hotărârea din 07 octombrie 2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău și s-a pronunțat o hotărâre nouă, după cum urmează: S-a respins, din lipsă de temeii, cererea depusă de Lilia Hitov – succesorul testamentar Teodor Hitov și de Ala Carașca, succesori Alexei Carașca, Victor Karashka, Vladimir Carașca cu privire la repunerea în termen a cererii de chemare în judecată. S-a respins, ca fiind tardivă cererea de chemare în instanța de judecată intentată de Lilia Hitov – succesorul testamentar Teodor Hitov și de Ala Carașca, succesori Alexei Carașca, Victor Karashka, Vladimir Carașca împotriva Consiliului municipal Chișinău și Ministerul Finanțelor, privind încasarea compensației pentru averea confiscată și cererea de chemare în judecată depusă de

intervenienții principali Constantin Hitov, Ivan Hitov, Nicolai Hitov, Teodor Hitov împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăria comunei Bubuieci și Ministerul Finanțelor, privind restituirea terenului, încasarea compensației pentru averea confiscată și încasarea prejudiciului moral cauzat prin represiune, repartizarea cuantumului prejudiciului material și moral adjudecat, admiterea succesiunii în drepturile procedurale după decesul lui Fiodor Hitov. S-a respins, din lipsă de temei, cererea de chemare în judecată înaintată de Lilia Hitov, succesorul testamentar Teodor Hitov și de Ala Carașca, succesorii Alexei Carașca, Victor Karashka, Vladimir Carașca și cererea de chemare în judecată depusă de intervenienții principali Constantin Hitov, Ivan Hitov, Nicolai Hitov, Teodor Hitov împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăria comunei Bubuieci și Ministerul Finanțelor privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin represiune

c o n s t a t ă:

La 29 septembrie 2003, Lilia Hitov și Carașca Ala au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Ministerul Finanțelor cu privire la revendicarea echivalentului bunurilor naționalizate în urma represiunilor politice și repararea prejudiciului moral.

Pe parcursul examinării cauzei, prin cererile din 22 mai 2006, 22 mai 2006 și 19 februarie 2007 reclamantele și-au concretizat și modificat pretențiile (vol. I, f.d. 73-76, 111, 115).

În motivarea acțiunii, reclamantele Lilia Hitov și Ala Carașca au indicat că la 13 iunie 1941, întreaga familie Hitov, compusă din Ion Hitov, unchiul reclamantelor, Hitov Ștefan, unchiul reclamantelor, Constantin Hitov, tatăl reclamantelor, Hitov Vasilisa, mama reclamantelor, precum și fratele lor Tudor Hitov au fost deportați peste hotare, în regiunea Siberia.

Reclamantele au menționat că odată cu deportarea lor peste hotarele țării, întreaga avere deținută de frații Hitov a fost naționalizată și trecută în folosul statului și autorităților publice. Conform extraselor din arhiva națională a Republicii Moldova, Ștefan Hitov deținea cu drept de proprietate hotelul „Komerceschii”, amplasat în mun. Chișinău, xxx, iar după ocuparea Moldovei de forțele sovietice, imobilul respectiv a fost introdus în lista clădirilor naționalizate din orașul Chișinău și la moment acest imobil nu există deoarece a fost demolat.

Reclamantele au invocat că conform monitorului municipal Chișinău nr. 6 din 15 martie 1940, frații Constantin Hitov și Ion Hitov dețineau cu drept de proprietate privată casa de locuit ce se afla pe str. Xxx, fosta Voznesenscaia, fapt confirmat și prin certificatul de arhivă nr. 793-795 din 11 aprilie 2006, potrivit căruia în lista clădirilor naționalizate din orașul Chișinău din 15 februarie 1946, este înscris imobilul nr. 2 de pe str. Voznesenscaia, numele fostului proprietar fiind necunoscut, numărul clădirilor 1, construcție din piatră, iar volumul construcției fiind de 2 134 metri cubi.

Astfel, reclamantele au indicat că reieșind din aceste două acte reiese că imobilul menționat supra a aparținut fraților Ion Hitov și Constantin Hitov. Conform certificatului, eliberat de directorul OCS POCHB - Fiodorov A. L., se constată faptul că imobilul din str. Xxx, 83, la moment Xxx 95, a fost demolat în legătură cu

construcția unei magistrale. Conform informației nr.01/16-305 din 16 ianuarie 2006 eliberată de Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, dosar de inventariere tehnică pe acest imobil nu a fost deschis.

Reclamantele Lilia Hitov și Ala Carașca au menționat că conform certificatelor eliberate de bursele imobiliare Lara și Ratmir, reieșind din prețul unui metru pătrat de spațiu în centrul mun. Chișinău, pentru imobilul naționalizat cu suprafața de 588 metri pătrați din xxx, mun. Chișinău urmează a fi încasată suma de 11 917 584 lei, iar pentru imobilul naționalizat din str. Xxx, cu suprafața de 426 metri pătrați, suma de 6 475 626 lei.

Prin urmare, reclamantele Lilia Hitov și Ala Carașca au solicitat repunerea în termen, încasarea din contul Ministerului Finanțelor și Consiliul municipal Chișinău în mod solidar în beneficiul lor a echivalentului valorii hotelului amplasat în or. Chișinău, str. Xxx 53 și a casei de locuit din str. Xxx în sumă de 18 393 210 lei, valoarea bunurilor mobile și inventarului agricol în sumă de 1 957 760 lei și încasarea prejudiciului moral pe care îl estimează la suma de 3 000 000 lei.

Prin hotărârea din 19 aprilie 2007 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău s-a admis parțial acțiunea. Lilia Hitov și Ala Carașca au fost repuse în termenul de prescripție. S-a încasat din contul Consiliului municipal Chișinău în beneficiul Lilei Hitov și Alei Carașca a compensației pentru imobilul din str. Xxx, 43, în valoare de 9 931 320 lei și pentru imobilul din str. Xxx, 2, or. Chișinău în valoare de 4 676 841 lei. În total, suma de 14 608 161 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin încheierea protocolară din 20 noiembrie 2007 a Curții de Apel Chișinău, s-a înlocuit reclamanta Lilia Hitov cu succesorul Teodor Hitov.

Prin decizia din 11 martie 2008 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău, s-a casat hotărârea din 19 aprilie 2007 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău cu restituirea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea din 29 aprilie 2010 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Hitov Teodor și a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Ala Carașca. S-a încasat în beneficiul Alei Carașca din contul Consiliului municipal Chișinău compensația pentru 1/2 cotă- parte din imobilul din str. Xxx, 2 mun. Chișinău, în mărime de 2 992 889,50 lei.

Prin decizia din 08 februarie 2011 a Curții de Apel Chișinău s-au admis cererile de apel depuse de Ala Carașca, Teodor Hitov și de către Consiliul municipal Chișinău, s-a casat hotărârea din 29 aprilie 2010 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

Prin încheierea protocolară din 21 ianuarie 2013 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău reclamanta Ala Carașca a fost înlocuită în drepturi de succesorii acesteia, Alexei Carașca, Vladimir Carașca și Victor Karashka.

La rejudecarea cauzei, intervenienții principali Constantin Hitov, Ion Hitov, Nicolai Hitov, Fiodor Hitov, Ala Plămădeală și Nelea Suicimezova au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău și Ministerul Finanțelor cu privire la încasarea compensației pentru averea succesorală.

În motivarea cererii intervenienții principali au indicat că potrivit deciziei organelor speciale responsabile de deportarea a cetățenilor, la 28 iunie 1940

Constantin Hitov, Vasilisa Hitov, precum și frații lor Ștefan Hitov și Ion Hitov au fost deportați în Federația Rusă, regiunea Permi, Sverdlovsk, unde aceștia au decedat la 23 iulie 1942, cauza decesului fiind necunoscută.

Intervenienții principali au menționat că conform certificatului de arhivă din 18 octombrie 2002 și certificatului nr. 794 din 11 aprilie 2006, întreaga avere a celor deportați, menționați mai sus, constituită din bunurile imobile și terenurile de pământ au fost naționalizate. Conform raportului de expertiză merceologică nr.11-419/09, valoarea proprietății naționalizate a fost estimată la suma de 15 091 006 lei, iar pînă la momentul actual, averea naționalizată nu a fost restituită și nici nu au primit nici o compensație pecuniară.

Intervenienții principali au invocat că prin certificatul nr. 13-191/89 din 13 mai 1992 eliberat de Procuratura Generală a Republicii Moldova se confirmă faptul că rudele lui Ștefan Hitov și Hitov Ivan au fost victime ale represiunii politice, iar succesori legali a întregii averi lor sînt fratele acestora, Constantin Hitov, care avea 4 copii, fiicele: Lilia, Vera, Ala și fiul Fiodor. Lilia Hitov nu a avut copii, însă a lăsat moștenire nepotului de la fratele său Fiodor Hitov, care avea 3 feciori, Constantin Hitov, Ion Hitov și Nicolai Hitov. Hitov Vera avea două fiice: Ala Suicizmezova și Nelea Suicizmezova. Carașca Ala avea doi feciori, Victor Carașca și Vladimir Carașca.

Astfel, intervenienții principali consideră că Constantin Hitov este succesor legal de clasa 2 a fraților Ștefan Hitov și Ion Hitov, asupra întregii averi compusă din hotelul amplasat în mun. Chișinău str. Xxx 53; casa de locuit de pe str. Xxx, 2, fosta stradă Voznesenskaia; imobilul din str. Xxx, 83; restaurant, vie și 56 ha de pământ, rămase după decesul acestora. Iar, Lilia Hitov, Fiodor Hitov, Vera Suicizmezova și Ala Carașca sunt moștenitori direcți ai soților Constantin Hitov și Vasilisa Hitov.

Intervenienții principali au menționat că certificatul din 22 august 1989 confirmă faptul că la 17 august 1989 a fost anulată hotărârea privind deportarea lui Constantin Hitov, Vasilisa Hitov, Lilia Hitov Constantin, Vera Suicizmezova, Fiodor Hitov și Ala Carașca, fiind recunoscuți ca persoane reabilite.

Prin urmare, intervenienții principali Constantin Hitov, Ion Hitov, Nicolai Hitov, Fiodor Hitov, Ala Plămădeală și Nelea Suicimezova au solicitat recunoașterea în calitate de moștenitori legali pe Constantin Hitov, Ion Hitov, Nicolai Hitov, Fiodor Hitov, Vladimir Carașca, Victor Carașca, Ala Plămădeală și Nelea Suicimezova. Recunoașterea lui Fiodor Hitov în calitate de moștenitor testamentar, încasarea în mod solidar de la Consiliul mun. Chișinău și Ministerul Finanțelor în beneficiul lui Constantin Hitov, Nicolai Hitov, Ion Hitov suma de 1 252 553,40 lei pentru fiecare, sumă ce constituie 8,3% din avere. Încasarea în mod solidar de la Consiliul mun. Chișinău și Ministerul Finanțelor în beneficiul Nelei Suicimezova, Alei Suicimezova, Vladimir Carașca, Victor Carașca suma de 1 886 375 lei pentru fiecare, ceea ce constituie 12,5% din avere. Încasarea în mod solidar de la Consiliul mun. Chișinău și Ministerul Finanțelor în beneficiul lui Fiodor Hitov suma de 3 775 750 lei, ceea ce constituie 25% din avere.

Prin cererea suplimentară din 18 noiembrie 2013, Constantin Hitov, Ivan Hitov și Nicolai Hitov au solicitat repunerea în tremenii de prescripție omiși, în cazul în care

instanța va considera că au fost omiși, obligarea Consiliului municipal Chișinău și Consiliului comunal Bubuieci să restituie 166 ha de teren, încasarea din contul Consiliul mun. Chișinău și Ministerul Finanțelor în beneficiul lor a sumei de 15 091 600 lei, cu titlu de echivalentul valorii hotelului amplasat în or. Chișinău, str. Xxx 53 și a casei de locuit din str. Gh. Ureche 2, mun. Chișinău, a sumei de 1 957 760 lei, cu titlu de compensației a averii mobile și a inventarului agricol și a tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de concretizare din 29 mai 2015, Teodor Hitov, Constantin Hitov Fiodor, Ivan Hitov și Nicolai Hitov au indicat că obiectul acțiunii în prezenta cauză este repararea prejudiciului material și moral cauzat membrilor familiei Ștefan Hitov, Ivan Hitov și Constantin Hitov, în perioada represiunilor politice din anii 1940-1941.

Intervenienții principali Constantin Hitov, Ion Hitov, Nicolai Hitov, Fiodor Hitov au menționat că conform certificatului nr.793-795 din 11 aprilie 2006, eliberat de Arhiva Națională la momentul deportării, conform actului de inventarie din 30 august 1941, în comuna Bubuieci, Ștefan Hitov dispunea cu drept de proprietate privată 57,5 ha teren arabil, din care 25 ha erau semănate cu grâu, 10 ha cu porumb, 3 ha cu floarea soarelui și 1,54 ha cu cartofi, Ivan Hitov dispunea cu drept de proprietate privată 45 ha teren arabil, din care 4 ha era semănat cu grâu, 6,5 ha cu porumb, 13,5 ha cu floarea soarelui, 5 ha cu cartofi, 5 ha cu mîntă, 3 ha cu orz și 2 ha cu ovăz, Constantin Hitov dispunea cu drept de proprietate privată de 54 ha teren arabil, din care 12 ha era semănat cu grâu, 11 ha cu hrișcă, 18 ha cu porumb, 1 ha cu floarea soarelui, 8 ha cu ovăz, 4 ha de floră, 1 ha cu viță de vie, precum și 1/2 din casa de locuit și inventar agricol.

Intervenienții principali Constantin Hitov, Ion Hitov, Nicolai Hitov, Fiodor Hitov au indicat că întreaga proprietate privată a fost înstrăinată de notarul public al comunei Bubuieci la data de 30 august 1941, conform ordinului Consiliului sătesc Lăpușna nr.59/941 și transmisă în comuna Bubuieci, iar o parte a fost risipită. Respectiv, în comuna Bubuieci a rămas proprietatea privată ce aparține familiei Hitov și anume 156 ha de teren arabil, 10 ha cu viță de vie, hambare, depozite, construcții pentru animale și inventar agricol.

La fel, intervenienții principali au indicat că conform certificatului nr.794 din 11 aprilie 2006, eliberat de Arhiva Națională a Republicii Moldova, Ștefan Hitov deținea cu titlu de proprietate hotelul „Comerciscaia” amplasat pe xxx, ce a fost naționalizat în perioada anilor 1940-1941 și ocupat de restaurante și centre de alimentație publică, iar la 15 februarie 1946 a fost inclus în lista construcțiilor naționalizate a municipiului Chișinău.

Intervenienții principali au menționat că conform certificatului nr.11-419/09 din 18 februarie 2009 al organului cadastral de stat, a fost determinat prețul construcțiilor ilegal confiscate. Astfel, construcția de pe xxx din mun. Chișinău, a

fost estimată la suma de 9 105 227 lei, iar construcția de pe str. Ureche, 2, la prețul de 5 985 779 lei, în total, suma de 15 091 006 lei. Construcțiile nominalizate se aflau pe un teren cu suprafața totală de 3 697 metri pătrați. Prețul unui hectar de teren în mun. Chișinău este de până la 20 000 euro, motiv din care valoarea acestui teren, potrivit prețului de piață în mun. Chișinău, este de 9 990 000 lei.

De asemenea, intervenienții principali au indicat că în proprietatea privată a familiei Hitov se aflau bunuri mobile și inventar agricol, valoarea cărora a fost estimată la suma de 1 957 760 lei, conform prețului de piață din anul 2006. Iar, pentru compensarea patrimoniului dispărut pe teritoriul comunei Bubuieci, consideră rezonabil a fi încasată suma de 1 957 760 lei.

Intervenienții principali au invocat că pentru deportarea și manifestarea tratamentului inuman și degradant față de membrii familiei Hitov, urmează a fi încasat un prejudiciu moral pe care îl estimează la suma de 3 000 000 lei.

Mai indică că la data de 20 decembrie 2008 a fost încheiată tranzacție de împăcare dintre moștenitorii legali ai succesiunii familiei Hitov, autentificată notarial la 20 august 2014 de către notarul public Buga Georgeta, sub nr. de înregistrare 3981. Însă, instanța de judecată a respins tranzacția de împăcare încheiată între membrii familiei Hitov.

Prin urmare, intervenienții principali Teodor Hitov, Constantin Hitov, Ivan Hitov și Nicolai Hitov au solicitat admiterea succesiunii lor în drepturile procedurale, a persoanelor intervenite în proces după decesul lui Fiodor Hitov și Lilia Hitova. Obligarea Consiliului municipal Chișinău și Consiliul comunei Băcioi de a restitui 166 ha de teren sau contravaloarea în sumă de 3 320 000 lei. Încasarea din contul Consiliului municipal Chișinău și Ministerul Finanțelor contravaloarea hotelului și casei de locuit din or. Chișinău, xxx și str. Xxx, 2, estimate la suma de 19 091 006 lei, încasarea prejudiciului material prin pierderea inventarului agricol și animale domestice estimat la suma de 1 957 760 lei și încasarea prețului terenului pe care au fost amplasate casa de locuit și hotelul în mărime de 9 990 000 lei. Încasarea din contul Ministerului Finanțelor a prejudiciului moral în sumă de 3 000 000 lei. Precum și repartizarea prejudiciului material și moral cauzat familiei Hitov între moștenitorii legali potrivit cotei-părți ce-i revine fiecăruia și anume lui Constantin Hitov - 8,33%, lui Ivan Hitov - 8,33%, Nicolai Hitov - 8,33% și lui Hitov Teodor - 25 %.

Prin hotărârea din 07 octombrie 2015 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău s-a respins ca nefondată acțiunea înaintată de reclamanta Lilia Hitov, succesor în drepturi Hitov Teodor și de către reclamanta Ala Carașca, succesori Carașca Alexei, Karashka Viktor și Carașca Vladimir și cererea de chemare în judecată a intervenienților accesorii Constantin Hitov, Ion Hitov, Nicolai Hitov, Fiodor Hitov, Ala Plamadeală (Suicimezova), Nelea Suicimezova și cererea concretizată a

reclamantului Teodor Hitov și a intervenienților principali Constantin Hitov, Ivan Hitov, Nicolai Hitov.

Prin decizia din 06 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-au admis apelurile declarate de către reprezentantul apelanților Constantin Hitov, Ivan Hitov, Nicolai Hitov, Teodor Hitov, avocatul Petru Ursu și de către reprezentantul apelanților Alexei Carașca, Vladimir Carașca, Victor Karashka, avocatul Nicolae Posturusu. S-a casat hotărârea din 07 octombrie 2015 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care s-a încasat de la Consiliul mun. Chișinău prin intermediul Ministerului Finanțelor echivalentul bănesc al casei individuale naționalizate din or. Chișinău, str. Xxx, în valoare de 5 985 779 lei; hotelul naționalizat din mun. Chișinău, xxx, în valoare de 9 105 227 lei și a bunurilor imobile, inventar în sumă de 15 283 lei, proporțional pentru succesorii Lilieii Hitov - Ala Carasca , Vladimir Carașca, Victor Karashka, Alexei Carașca, Constantin Hitov, Ivan Hitov și Nicolai Hitov, a câte 8,333% ce constituie suma de 1 258 857 lei pentru fiecare; și pentru succesorii Verei Hitov - Nelea Suicimezova și Ala Plămădeală a câte 12,5% ce constituie suma 1 888 286 lei, pentru fiecare; și pentru succesorul testamentar al Lilieii Hitov - Tudor Hitov 25% ce constituie suma de 3 776 930 lei. S-a încasat de la Consiliul mun. Chișinău prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Ivan Hitov cheltuielile pentru efectuarea expertizei în sumă de 1 440 lei. În rest, s-a respins acțiunea.

Prin decizia din 29 martie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile declarate de Posturusu Nicolae în interesele lui Alexei Carașca, Victor Karashka, Carașca Vladimir, de Consiliul municipal Chișinău, de Ministerul Finanțelor și de către Constantin Hitov, Ivan Hitov, Nicolai Hitov și Teodor Hitov. S-a casat decizia din 06 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Prin decizia din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au admis, din alte considerente decât cele invocate, apelurile declarate de avocatul Petru Ursu, reprezentant al lui Constantin Hitov, Ivan Hitov, Nicolai Hitov, Teodor Hitov și de avocatul Nicolae Posturusu, reprezentant al lui Alexei Carașca, Vladimir Carașca, Victor Karashka. S-a casat hotărârea din 07 octombrie 2015 a Judecătoriei Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău și s-a adoptat o hotărâre nouă după cum urmează: S-a respins, din lipsă de temeii, cererea depusă de Lilia Hitov – succesorul testamentar Teodor Hitov și de Ala Carașca, succesori Alexei Carașca, Victor Karashka, Vladimir Carașca cu privire la repunerea în termen a cererii de chemare în judecată. S-a respins, ca fiind tardivă cererea de chemare în instanța de judecată intentată de Lilia Hitov – succesorul testamentar Teodor Hitov și de Ala Carașca, succesori Alexei Carașca, Victor Karashka, Vladimir Carașca împotriva Consiliului municipal Chișinău și Ministerul Finanțelor, privind încasarea compensației pentru averea confiscată și cererea de chemare în judecată depusă de intervenienții principali Constantin Hitov, Ivan Hitov, Nicolai Hitov, Teodor Hitov împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăria comunei Bubuieci și Ministerul Finanțelor, privind restituirea terenului, încasarea compensației pentru averea confiscată și încasarea prejudiciului moral cauzat prin represiune, repartizarea cuantumului prejudiciului material și moral adjudecat, admiterea succesiunii în

drepturile procedurale după decesul lui Fiodor Hitov. S-a respins, din lipsă de temei, cererea de chemare în judecată înaintată de Lilia Hitov, succesorul testamentar Teodor Hitov și de Ala Carașca, succesorii Alexei Carașca, Victor Karashka, Vladimir Carașca și cererea de chemare în judecată depusă de intervenienții principali Constantin Hitov, Ivan Hitov, Nicolai Hitov, Teodor Hitov împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăria comunei Bubuieci și Ministerul Finanțelor privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin represiune.

La data de 15 octombrie 2018, Constantin Hitov, Ivan Hitov, Teodor Hitov și Nicolai Hitov, reprezentați de avocatul Petru Ursu au declarat recurs împotriva deciziei din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată.

În motivarea cererii de recurs, Constantin Hitov, Ivan Hitov, Teodor Hitov și Nicolai Hitov, reprezentați de avocatul Petru Ursu au indicat că instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea, or legiuitorul prin art. 12¹ din Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, cât și art. 2 din Legea nr.186-XVI din 29 iunie 2006 prevede un termen de 3 ani pentru înaintarea cererii de restituire a bunurilor confiscate către Comisia specială, dar nu constituie un termen de prescripție extinctivă în sensul adresării cu o acțiune civilă în instanță de judecată.

La fel, recurenții au indicat că la materialele cauzei civile au fost anexate înscrisuri care confirmă faptul existenței unei cereri către autoritatea publică locală în anul 2002, care a fost examinată în fond de Primărie la data de 03 ianuarie 2003.

Recurenții au menționat că instanța de apel eronat a conchis că termenul de prescripție a expirat la data de 22 august 1992, ori doar decembrie 1992 a fost inserată prevederea legală cu privire la curgerea termenului legal de 3 ani din data înștiințării persoanei despre reabilitarea sa. La fel, nu sunt aplicabile speței și prevederile Regulamentului nr.627 din 05 iunie 2007.

Recurenții au invocat că instanța de apel eronat a aplicat prevederile punctului 7 din Hotărârea Guvernului nr. 338 din 26 mai 1995, or însăși anume prin această Hotărâre de Guvern s-a modificat pct. 16 din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.128 din 11 martie 1993, însă nu a fost stipulat careva termen expres de adresare în instanța de judecată.

Recurenții au indicat că nu este clară motivația și poziția instanței de apel cu privire la expirarea termenului, în condițiile în care indică că a expirat la 22 august 1992, în cazul unei cereri de chemare în judecată și pentru cealaltă cerere de chemare în judecată a indicat că termenul a expirat la 01 ianuarie 2008.

Recurenții au specificat că conform răspunsului nr.H-7895 din 13 ianuarie 2003 a Primăriei municipiului Chișinău, pretențiile Alei Carașca și Liliei Hitov au fost satisfăcute prin decizia nr.27/20 din 23 septembrie 1994 a Primăriei mun. Chișinău, însă după adoptarea noii Legii, cererea acestora va fi reexaminată. Respectiv, după adoptarea Legii nr.186 din 29 iunie 2006 în vigoare din 01 ianuarie 2007, Primăria mun. Chișinău urma să examineze cererile înaintate.

Recurenții au invocat că instanța de apel a aplicat o normă legală, care a fost declarată neconstituțională, și anume, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 41

din 20 iulie 1999, dispozițiile cuprinse în pct.2 și 3 din Hotărârea Guvernului nr. 338 din 26 mai 1995 cu privire la restituirea averii, recuperarea valorii ei și achitarea compensațiilor persoanelor supuse represiunilor au fost declarate neconstituționale.

Totodată, recurenții au menționat că instanța de apel a admis contradicții în partea dispozitivă a deciziei recurate cu privire la respingerea pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din data de 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces, la data de 17 august 2018, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d.113 Vol. V) și a fost recepționată de reprezentantul recurenților Constantin Hitov, Ivan Hitov, Nicolai Hitov, Teodor Hitov, avocatul Petru Ursu la data de 21 august 2018, conform copiei plicului (f.d.125 Vol. V) .

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că, recursul a fost declarat de Constantin Hitov, Ivan Hitov, Teodor Hitov și Nicolai Hitov, reprezentați de avocatul Petru Ursu la 15 octombrie 2018, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La data de 17 decembrie 2018, în adresa intimațiilor Consiliul municipal Chișinău, Primăria comunei Bubuieci și Ministerul Finanțelor a fost expediată copia recursului declarat de către Constantin Hitov, Ivan Hitov, Teodor Hitov și Nicolai Hitov, reprezentați de avocatul Petru Ursu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă pînă la examinarea recursului, intimații, Consiliul municipal Chișinău, Primăria comunei Bubuieci și Ministerul Finanțelor nu au depus referință, prin care să-și expună opinia asupra cererii de recurs depuse de către Constantin Hitov, Ivan Hitov, Teodor Hitov și Nicolai Hitov, reprezentați de avocatul Petru Ursu.

Examinând temeiurile recursului declarat de Constantin Hitov, Ivan Hitov, Teodor Hitov și Nicolai Hitov, reprezentați de avocatul Petru Ursu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Iar, în conformitate cu art. 75, alin. (1) Cod de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă prevede că, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Conform punctului 6 al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și a avocatului stagiar, formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: 1) pe recto se inserează: a) numărul și seria; b) denumirea biroului asociat de avocați; c) denumirea cabinetului avocatului; d) datele de contact; e) denumirea "MANDAT"; f) numele și prenumele avocatului; g) numărul licenței și data eliberării; h) numărul contractului de asistență juridică și data semnării; i) numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării; j) semnătura avocatului, certificată prin ștampilă; 2) pe verso se inserează: a) împuternicirile avocatului; a¹) numele și prenumele clientului b) semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

Respectiv, Colegiul menționează că, mandatul avocațial cu seria MA 0084443 din 09 ianuarie 2013 de reprezentare a lui Constantin Hitov (f.d.184A vol. II), mandatul avocațial cu seria MA 0326466 din 22 aprilie 2013 de reprezentare a lui Nicolae Hitov (f.d.195 vol. II), mandatul avocațial cu seria MA 0326467 din 22 aprilie 2013 de reprezentare a lui Ion Hitov (f.d.196 vol. II), mandatul avocațial cu seria MA 0326465 din 22 aprilie 2013 de reprezentare a lui Teodor Hitov (f.d.197 vol. II), în baza căruia avocatul Petru Ursu a depus prezentul recurs, nu corespunde exigențelor legale menționate supra, or acesta pe verso nu are indicat numele și prenumele clientului, deși acesta, în conformitate cu prevederile punctului 6 al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și a avocatului stagiar, este un element obligatoriu al mandatului avocațial.

Or, în asemenea circumstanțe Colegiul este în imposibilitatea de a stabili cine a oferit împuterniciri de reprezentare în instanța de judecată, avocatului Petru Ursu.

Totodată, punctul 8 al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și a avocatului stagiar împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar, prevede că, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art.81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege.

Astfel, Colegiul menționează că, mandatul avocațial cu seria MA 0084443 din 09 ianuarie 2013 de reprezentare a lui Constantin Hitov (f.d.184A vol. II), mandatul avocațial cu seria MA 0326466 din 22 aprilie 2013 de reprezentare a lui Nicolae Hitov (f.d.195 vol. II), mandatul avocațial cu seria MA 0326467 din 22 aprilie 2013 de reprezentare a lui Ion Hitov (f.d.196 vol. II) și mandatul avocațial cu seria MA 0326465 din 22 aprilie 2013 de reprezentare a lui Teodor Hitov (f.d.197 vol. II), în baza căruia avocatul Petru Ursu a depus recursul împotriva deciziei din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu oferă împuterniciri avocatului Petru Ursu de a ataca hotărârea judecătorească.

Or, în conformitate cu art. 81 alin. (1) Cod de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a ataca hotărârea judecătorească, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Iar, în conformitate cu art. 3 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanței judecătorești (hotărâri, încheieri, decizii, ordonanțe), precum și a actelor unor alte autorități în cazurile prevăzute de lege.

Prin urmare, avocatul Petru Ursu nu are împuterniciri valabile, de a semna și depune recurs în numele lui Constantin Hitov, Ivan Hitov, Teodor Hitov și Nicolai Hitov, din motiv că, în mandatele în baza căreia a primit împuterniciri de reprezentare a acestora, nu este menționat în mod expres dreptul de a ataca hotărârea judecătorească, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității.

Reieșind din cele menționate supra și luând în considerare că recursul declarat de către Constantin Hitov, Ivan Hitov, Teodor Hitov și Nicolai Hitov, reprezentați de avocatul Petru Ursu este depus de către o persoană care nu este în drept să-l declare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de că acesta este depus de o persoană care nu este în drept să declare recurs, respectiv este inadmisibil.

În acest sens CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei hotărâre din 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1-1¹) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii și se transmite tuturor participanților la proces și reprezentanților acestora.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Constantin Hitov, Ivan Hitov, Teodor Hitov și Nicolai Hitov, reprezentați de avocatul Petru Ursu este depus de o persoană care nu este în drept să declare recurs și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. c), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Constantin Hitov, Ivan Hitov, Teodor Hitov și Nicolai Hitov, reprezentați de avocatul Petru Ursu împotriva deciziei din 26 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, cererea de chemare în judecată înaintată de către Lilia Hitov, succesorul lui Teodor Hitov și Ala Carașca, succesori Alexei Carașca, Victor Karashka și Carașca Vladimir împotriva Consiliului municipal Chișinău și Ministerul Finanțelor, privind încasarea compensației pentru averea confiscată și încasarea prejudiciului moral cauzat prin represiune și cererea intervenienților principali Constantin Hitov, Ion Hitov, Nicolai Hitov, Fiodor Hitov, Ala Plamadeală și Nelea Suicimezova împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăria comunei Bubuieci și Ministerul Finanțelor, privind restituirea terenului, încasarea compensației pentru averea confiscată și încasarea prejudiciului moral cauzat prin represiune, repartizarea cuantumului prejudiciului material și moral adjudecăt, admiterea succesiunii în drepturile procedurale după decesul lui Hitov Fiodor.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan